

EL DENOMINADOR COMÚ: SER DONA

Violacions: puguen

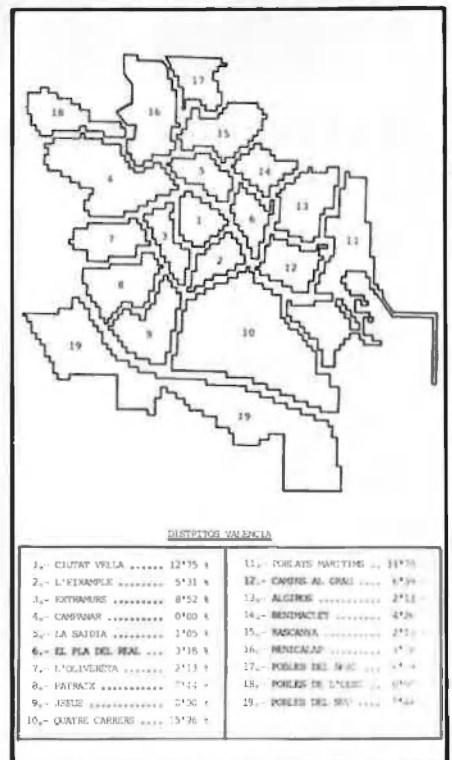
Segons els treballs especialitzats, tot sembla indicar que en els últims anys el nombre de violacions ha fluctuat. A hores d'ara, i a la vista dels últims esdeveniments, però, ben bé es podria afirmar que està en alça.

A. Robles

Per les notícies aparegudes en la premsa diària, i a pesar de la no existència de xifres que ho demostren, es pot assegurar que en els darrers mesos el nombre de violacions dirigit contra dones creix. Hi ha un fet encara més preocupant i és el que es refereix al desenllaç tràgic que aquestes agressions desencadenen. Entre els casos més recents i escandalosos, EL TEMPS en recull uns quants, que oferim en un reportatge paral·lel.

L'estudi teòric més recent efectuat al País Valencià sobre psicologia de la violació ha estat presentat aquest mateix any per les investigadores Rosa Pascual, Àngeles Arco i Maria Àngels Pulido. Replega un total de 193 casos, el 85 per cent dels quals extrets dels llibres de sentències corresponents a juís per violació en la província administrativa de València, entre setembre de 1974 i desembre de 1985, i el 15 per cent restant de qüestionaris complimentats per la Brigada d'Homicidis de la Xefatura Superior de Policia.

Segons aquest treball, tot sembla in-

Misèries del mascle

Rafael Xambó

Seria còmode, senzill i desculpabilitador, recloure el problema de la violació a l'existència de personalitats psicopàtiques, a primerenques frustracions afectives que conduiran en una marcada associabilitat, a la «suposada impossibilitat» de contenir l'impuls sexual. I, certament, alguna cosa pot haver-hi. Tanmateix, les estadístiques informen de violadors amb un passat irreprotxable, de tranquils pares de família, de joves atractius i extravertits... Tampoc no sembla que siga un problema socio-econòmic. La violació es dona en totes les classes socials, encara que les que apareixeran als diaris seran comeses habitualment per marginats, sectors desfavorits i bandes d'adolescents.

Es calcula que en més de la meitat dels casos la víctima i l'agressor es coneixien, i la violació s'esdevingué a casa d'algun dels dos. També cal considerar el reguitzell d'agressions menors —per dir-ho d'alguna manera— que cada dia han de suportar les dones. Un experiment amb dos grups d'estudiants, als quals se'ls van llegir relats de violacions, potser ho aclarirà una mica.

La reacció de les dones, totes i en tots els casos, fou una inhibició de les seues respostes sexuals pels signes de patiment de la víctima. En el grup masculí, les reaccions depenien del comportament de la dona agredida. Així, els desapareixia la inhibició quan la narració arribava en un punt en què la víctima mostrava plaer, malgrat l'escena compulsiva i violenta. Darrere d'aquesta seqüència hi ha la idea, tan grata a la pornografia, que la dona no sentiria plaer sense aquesta demostració de força. La pornografia, ja ho sabem, se sol fer a la major glòria del mascle.

Posats a jutges ficticis, els homes condemnaven el violador a la meitat d'anys que les dones. Es mostraven més indulgents amb la violació premeditada (tres anys) que amb la impulsiva (nou anys). Explicaven que la premeditació implicava necessàriament responsabilitat per part de la víctima. La dona l'hauria més o menys provocat. Aquesta contradicció aparent en la valoració dels homes no és tal, perquè la majoria confessaren haver-se identificat amb l'agressor compulsiu. Podem, així, entendre que hi descarregaven la pròpia culpabilitat.

Dividits en dos grups, se'ls va llegir una història sado-masoquista, violenta en un grup, més suau en l'altre. Després, ja tots junts, escoltaren el relat en què una dona, aterrida, era forçada a cops i sota l'amenaça de mort d'un ganivet. La víctima no mostrà plaer en cap moment. El grup que havia escoltat la història més violenta es mostrà excitat sexualment, interpretant el patiment de la dona com un signe eròtic. Més encara, el seu plaer augmentava proporcionalment a la intensitat de les brutalitats infligides a la dona. Per contra, el grup que havia escoltat la versió sado-masoquista més suau manifestà una inhibició proporcional a les mostres de sofriment de la dona violada.

Finalment, se'ls demanà quines possibilitats hi havia que es convertiren en violadors. El 51 per cent afirmaren poder ser agressors, si se'ls n'assegurava la impunitat.

Així les coses, no sembla demagògic afirmar que en qualsevol home hi ha un violador en potència. Encara que per a molts siga un fantasma ben dominat que el seu sistema de valors no els permetria concretar, sovintegen entre els homes les bromes que ho fomenten.

L'univers masculí es troba fercit de representacions de la dona que expliquen el comportament-límit del violador: La dona com a objecte eròtic i privada de valors com a persona. La idea que el mascle ha de vèncer la natural resistència de la dona, com a subjecte de la conquesta, la qual cosa tradueix la relació en termes d'agressivitat-passivitat, mite que condueix al fet que qualsevol dona, pel fet de passejar-se o entrar en un bar, siga considerada sospitosa de provocació. Açò arriba fins al punt que l'única prova inequívoca de la innocència de la dona és la mort a mans de l'agressor. En un altre cas, sempre hi cabrà la sospita.

A fi de comptes, el violador, amb la seua agressió, es rescabala de totes les situacions que ha viscut com a humiliants, de totes les dones que l'han rebutjat o ignorat, però també de tots els models-rivals (l'ideal de mascle). L'agressió sexual s'esdevé així la manera més vergonyant de cridar: Sóc un home.

Només una profunda transformació del mite de conquesta i resistència, de la percepció de la dona com a persona-subjecte, farà possible que flaquege el fantasma de la violació en l'home. Mentrestant, els delictes sexuals continuaran poblant la misèria quotidiana de l'univers masculí. □

Centre de València, lloc on es registra el major nombre de violacions.

dicar que al llarg d'aquests anys el nombre de violacions fluctua, amb variacions i petites ondulacions. A hores d'ara aquest percentatge estaria en alça. Davant aquesta situació, podem preguntar-nos: ¿quines característiques presenten habitualment els violadors? ¿Hi ha un període durant la jornada en què la violació és més fàcil? ¿Quin n'és l'escenari habitual? ¿Com són les dones violades? El nombre de variables es pot augmentar encara.

La víctima

Una primera anàlisi dels casos investigats indica que la víctima sol ser de poca edat, soltera, pertanyent a classes socials no diferenciades, sense professió determinada i sense antecedents penals previs. Presenta una conducta defensiva i denuncia el fet ràpidament. Pren una decisió ella mateixa o aconsellada pels seus familiars.

El grup d'edat més freqüent entre les

violades, un 21,05 per cent dels casos, és el comprès entre els 21 i els 30 anys; hi segueix el grup de menors de 14 anys, 19,74 per cent.

En línies generals i per a les víctimes més joves, l'indret on són més freqüentment violades és la casa de l'agressor. Per als grups de 18 a 30 anys, el vehicle i el descampat, i la casa de la víctima per a les dones de major edat. Del total de la mostra, el 96 per cent de violades són de raça blanca i només el 2,19 per cent de raça gitana. Tenint en compte que la població gitana suposa un 1 per cent real entre els habitants de la ciutat de València, aquest percentatge avala la idea d'una major proporció de víctimes entre la minoria gitana. Però no tan alt com es podria pensar.

Un 84,25 per cent de les dones violades són solteres, un 12,72 per cent casades, i un 1,32, separades. Del total, vora un 20 per cent manca d'estudis, i al voltant del 40 són estudiants. Quant a la professió, només un 20 per cent té algun tipus de col·locació remunerada.

Un 80 per cent de les assaltades va reconèixer no haver patit abans cap classe d'atac sexual, però un 20 sí que n'havia patit. Això induïx a pensar que les dones víctimes d'aquesta classe de delictes ho són més d'una vegada i, a més, segons les seues contestacions, són produïdes pel mateix agressor. Per acabar, el 65,8 per cent de les violades denuncià el cas només va poder. No obstant això, aquesta xifra no indica la proporció real de víctimes que recorre a la policia després d'un atac d'aquestes característiques. Un 20 per cent, per exemple, va esperar mesos, i un any i tot, abans de denunciar el seu cas.

L'agressor

Sol ser major que les víctimes, solter, encara que no sempre, amb pocs estudis i sense a penes ingressos. Té antecedents penals i tria la víctima no per la bellesa o atractiu sinó pel fet de trobar-la indefensa davant la situació. El grup d'edat més freqüent entre els violadors és el que ultrapassa els 30 anys, amb un 35,90 per cent. Després, se situa el comprès entre els 21 i 30 anys, amb un 30 per cent. Es comprova, també, que a major edat de l'agressor hi ha també una probabilitat més alta que la violació tinga lloc dins un habitatge, ja siga de la víctima o de l'agressor; a menor edat del violador, major probabilitat que siga en un vehicle o descampat.

Les variables respecte a la raça de l'agressor són idèntiques a les ressenyades pel que fa a les víctimes. Quant

a l'edat social, un 65 per cent demostra que els violadors són solters i que compten només amb estudis primaris. Per professions, el major nombre d'agressors es dona entre els obrers especialitzats i peons i, del total analitzat, un 40 per cent comptava ja, en el moment de ser denunciats, amb antecedents penals.

Els violadors solen actuar sols i en descampats. La relació entre violada i agressor sexual és quasi en idèntiques proporcions d'estranyos i coneguts, sumant un nombre important els casos de violació comesos per parents de la víctima. En percentatges, el 50 per cent de la mostra el componen agressors totalment desconeguts, el 20,51 està in-

tegrat per parents pròxims i, el 28,21, per coneguts. Entre els agressors amb algun grau de parentesc componien l'11,56 per cent pares i fills, i un 8 per cent cosins en distint grau.

Quant al lloc triat per a la violació, l'ordre establert per la mostra és el següent: descampat, casa de l'agressor, casa de la víctima i vehicle. Quant al nombre d'autors de l'agressió, l'estadística demostra que es produeixen majoritàriament per una sola persona i durant la nit. Així mateix, sovintaja l'ús d'objectes punxants i d'amenaques durant el temps de l'acció. El coït vaginal és l'acte sexual comès per excel·lència; sovintaja també la fel·lació i la penetració anal. □

ATAAC SEXUAL: QUATRE CASOS

Passeig pel sexe i la mort

Cada any són assassinades desenes de dones, només en aquest país, durant o després d'un atac sexual.

Aquests són alguns dels darrers casos, molt més freqüents i més brutals del que l'opinió pública està disposada a veure i denunciar. L'únic nexa comú és que són dones.

A. Robles, R. Aymerich i F. Nicolàs

Sílvia. Blanes, octubre 87. La Sílvia no tenia res de fràgil. Alta i forta, d'ulls foscos i trets contundents, feia anys que practicava el judo, i estava acostumada a apanyar-se-les sola, allà a la barriada dels Quatre Vents de Blanes, on havia crescut i on els seus pares regentaven, de no fa massa, un bar popular.

Ella hi va treballar una temporada, però acabà plegant, deia que emprenyada amb el seu pare, un home de tracte difícil i complicat, amb el qual mai no s'havia avingut massa. Per això treballava, durant els darrers mesos, al càmping Solmar. Ella volia seguir estudiant, en acabar el COU —Dret, probablement— i a casa no tenien un entusiasme excessiu per finançar-li els estudis. No era una llumenera, tampoc: a l'Institut on estudiava la recor-

Sílvia Cobos.

den com una alumna aplicada, popular entre els companys, amb moltes amigues i cap —des de feia temps— «amic» en particular.

Era amb les amigues, estudiants de la seva edat —disset anys— i de la seva barriada, amb qui treia el nas a la discoteca els caps de setmana. Dissabte 10 d'octubre passat, en eixir de la feina al càmping, també havia passat una estona per la disco, la més populosa del barri, fins a les dues o quarts de tres de la matinada. Anà de camí cap a casa, a peu, amb algunes companyes. La van deixar a uns dos-cents